

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА У СФЕРІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації

НОРМАТИВНІ ОСНОВИ

Закон України «Про освіту»

Закон України «Про фахову передвищу освіту»

Закон України «Про вищу освіту»

Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 №749

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918

Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570

Освітньо-професійна програма містить:

У МЕЖАХ ЛІЦЕНЗОВАНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ЗАКЛАД ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ РОЗРОБЛЯЄ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ ТА ЗАТВЕРДЖУЄ ЇХ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВІДПОВІДНОМУ ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.

ОСНОВОЮ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ Є СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ВІДПОВІДНОЮ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ФАХОВУ ПЕРЕДВИЩУ ОСВІТУ»

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- 2) зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 3) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;
- 4) перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- 5) вимоги професійних стандартів (за наявності);
- 6) форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- 7) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- 8) перелік компетентностей випускника»(частина 1,2 статті 49 Закону України «Про фахову передвищу освіту»)

Заклад фахової передвищої освіти має визначити і послідовно дотримуватися процедур розроблення, затвердження, реалізації, періодичного перегляду та оновлення ОПП, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям закладу освіти з урахуванням позицій заінтересованих сторін

ОПП розробляють за участю заінтересованих сторін – здобувачів освіти, випускників закладів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників, роботодавців тощо. Відповідно до пункту 10 частини 5 статті 41 Закону 2745 органи студентського самоврядування вносять пропозиції щодо змісту ОПП

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Мінімум 50 відсотків обсягу ОПП має бути спрямовано на набуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачене стандартом освіти)

Освітній компонент – складова ОПП (навчальна дисципліна, практика, курсова робота (проєкт), кваліфікаційна робота (проєкт)), спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якій встановлено форму підсумкового контролю та визначено кількість кредитів ЄКТС

Заклад фахової передвищої освіти самостійно формує перелік та зміст освітніх компонентів ОПП, спрямованих на досягнення результатів навчання, що дає право на отримання освітньої та професійної кваліфікації

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОПП фахової передвищої освіти має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти в обсязі, що становить **не менше 10 відсотків** загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для ОПП фахової передвищої освіти

Для формування освітніх компонентів ОПП за вибором здобувача освіти у закладі фахової передвищої освіти рекомендується розробити та затвердити власне положення про порядок та умови здійснення вибору освітніх компонентів (дисциплін) ОПП здобувачами освіти

Перелік освітніх компонентів, що пропонуються здобувачам освіти, має передбачати можливість вибору

В ОПП не вказується назва освітніх компонентів за вибором здобувача освіти, при цьому їм встановлюють кредити ЄКТС та визначають форми підсумкового контролю

Заклади фахової передвищої освіти під час розроблення ОПП можуть встановлювати додаткові компетентності, результати навчання та форми атестації здобувачів освіти (у тому числі для забезпечення спеціалізації) на реалізацію яких спрямовують залишок кредитів ЄКТС (близько 40 % обсягу ОПП), які забезпечуються освітніми компонентами

Під час розроблення ОПП освітнім компонентам встановлюють кредити ЄКТС та форми підсумкового контролю

Сума кредитів ЄКТС усіх освітніх компонентів ОПП з урахуванням атестації здобувачів освіти не може перевищувати обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти, визначений стандартом фахової передвищої освіти відповідної спеціальності.

Обсяг ОПП визначається в кредитах ЄКТС і роках

Навчальний рік 60 кредитів ЄКТС
Кредит ЄКТС 30 годин

Курсова робота (проект), що має міждисциплінарний характер, може виділятися як окремий освітній компонент

Практична підготовка планується в тижнях із розрахунку орієнтовно один тиждень 1,5 кредити ЄКТС

Навчальні дисципліни і практики планують, як правило, в обсязі 3 і більше кредитів ЄКТС

Оптимальна кількість освітніх компонентів на навчальний рік - 16 та 8 на семестр

До переліку освітніх компонентів не входить екзаменаційна сесія

Освітній компонент ціле число

Кредити ЄКТС плануються на атестацію здобувачів фахової передвищої освіти

Загальні рекомендації

Освітні компоненти ООП

ОБОВ'ЯЗКОВІ

ВИБІРКОВІ

Освітні
компоненти,
що формують
загальні
компетентності

Освітні
компоненти,
що формують
спеціальні
компетентності

Освітні
компоненти,
що формують
загальні
компетентності

Освітні
компоненти,
що формують
спеціальні
компетентності

Заклад фахової передвищої освіти у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати **спеціалізації**. Стандарти фахової передвищої освіти не встановлюють рекомендованих (орієнтовних) переліків можливих спеціалізацій, окрім випадків, передбачених законодавством

Спеціалізація має передбачати певний профіль в рамках спеціальності

Заклад освіти також має право створювати окремі ОПП в рамках однієї спеціалізації. Такі програми мають різні назви та акредитуються як окремі ОПП

***Спеціалізація** – складова спеціальності, що затверджується відповідними урядовими структурами та/або визначається закладом фахової передвищої освіти і передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти*

Практична підготовка – обов'язкова складова ОПП

До переліку освітніх компонентів ОПП включають усі види практики, їх обсяг у кредитах ЄКТС та форми підсумкового контролю. У структурно-логічній схемі ОПП відображають логічну послідовність виконання видів практики.

Обсяг кредитів, що відводиться на різні види практичного навчання, не залежить від загальної кількості кредитів ОПП

*Практика може бути:
навчальна,
технологічна,
експлуатаційна,
конструкторська,
педагогічна, медична,
економічна, інші види*

Під час розроблення ОПП фахової передвищої освіти її обсяг зазначають для реалізації на основі повної загальної середньої освіти.

Особливості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі інших рівнів освіти враховують під час розробки навчальних планів для різних категорій вступників та форм здобуття освіти (одна ОПП – декілька навчальних планів, у тому числі окремо для заочної, дуальної та інших форм здобуття освіти)

АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація може здійснюватися за такими формами:

- публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи;*
- кваліфікаційний іспит (іспити);*
- єдиний державний кваліфікаційний іспит (іспити)*

Форму атестації здобувачів фахової передвищої освіти та вимоги до неї визначає стандарт освіти за конкретною спеціальністю

Заклади освіти під час формування ОПП можуть визначати додаткові форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема ті, що відображають специфіку конкретних спеціалізацій

ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ ОПП

ОПП у сфері фахової передвищої освіти затверджують відповідно до положення про організацію освітнього процесу у відповідному закладі фахової передвищої освіти.

Заклади фахової передвищої освіти зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних вебсайтах ОПП, що реалізуються у закладі фахової передвищої освіти, та перелік освітніх компонентів, передбачених відповідною програмою.

Закон України «Про фахову передвищу освіту»

Титульний аркуш

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОПП

(за необхідності форму та кількість погоджень визначає заклад фахової передвищої освіти самостійно)

Зазначається інформація щодо розгляду та схвалення проєкту ОПП відповідно до нормативних документів закладу фахової передвищої освіти (дата і номер протоколів засідань відповідної циклової комісії (методичної/педагогічної ради).

ПЕРЕДМОВА

Зазначається інформація про Стандарт фахової передвищої освіти відповідної спеціальності, на основі якого розроблено ОПП. Вказується покликання на розміщення стандарту на офіційному вебсайті МОН.

Зазначається інформація щодо голови та членів робочої групи які були розробниками ОПП.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності)

1. Опис освітньо-професійної програми

Назва закладу
фахової
передвищої
освіти

Повна назва закладу фахової передвищої освіти

Освітньо-
професійний
ступінь

Ступінь фахової передвищої освіти

Освітня
кваліфікація

Складається з інформації про здобутий особою освітньо-професійний ступінь фахової передвищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявності), освітньо-професійну програму (фаховий молодший бакалавр з початкової освіти)

Професійна
кваліфікація

Вказується за наявності.

У разі присудження професійної кваліфікації закладом фахової передвищої освіти в ОПП подають стислий опис умов і порядку її присвоєння із посиланням на відповідний Професійний стандарт, орган, що його затвердив, та/або на законодавство, міжнародні угоди.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

1. Опис освітньо-професійної програми

Наявність акредитації

Вказують інформацію про акредитацію ОПП (за наявності) або інформація про переоформлений сертифікат (з сертифіката про акредитацію спеціальності (ОПП) за ОКР молодшого спеціаліста на сертифікат про акредитацію ОПП у сфері фахової передвищої освіти)

Термін дії освітньо-професійної програми

Термін дії ОПП до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за ОПП

Вказують рівень освіти: базова середня освіта, повна загальна середня освіта (профільна середня освіта), професійна (професійно-технічної) освіта (із зазначенням спеціальностей), фахова передвища освіта, вища освіта. Зазначають додаткові вимоги до рівня освіти осіб, визначені закладом фахової передвищої освіти для відповідної ОПП (у разі наявності).

Мова(и) викладання

Українська

Інтернет-адреса постійного розміщення

Інтернет-адреса сторінки цієї ОПП та каталогу вибіркового освітніх компонентів закладу фахової передвищої освіти

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

2. Мета освітньо-професійної програми

Чітке та стисле формулювання цілей, які відповідають цілям та стратегії закладу освіти та визначаються з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці (в одному – двох реченнях)

3. Характеристика освітньо-професійної програми

Вказують:

- **об'єкт(и) вивчення та/або діяльності** (процеси, явища тощо або проблеми, які вивчаються);
- **цілі навчання** (очікуване застосування набутих компетентностей);
- **теоретичний зміст предметної області** (основні поняття, концепції, принципи, специфічні для цієї предметної області);
- **методи, методики та технології** (якими має оволодіти здобувач фахової передвищої освіти для застосовування на практиці);
- **інструменти та обладнання** (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які випускник має бути здатний застосовувати і використовувати в професійній діяльності).

Вказують особливості ОПП, які відрізняють її від інших подібних програм (необхідність спеціальної практики, стажування за кордоном, іноземна мова викладання, може вказуватися узгодженість цієї ОПП (окремих освітніх компонентів) із освітніми програмами закладів вищої освіти відповідної спеціальності, експериментальний характер ОПП тощо).

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування

Стисло вказують види економічної діяльності (за Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010»), професійні назви робіт (за Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010»)

Академічні права випускників

Вказують можливості для продовження навчання на рівні вищої освіти та/або у системі освіти дорослих

Викладання та навчання

Стисло (до 3-х рядків) описують основні підходи, методи та технології, які використовують під час реалізації ОПП

Оцінювання

Стислий опис основних методів оцінювання, що забезпечують вимірювання результатів навчання за ОПП.
Інформація щодо системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти

5. Викладання та оцінювання

6. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність

За основу беруть опис рівня фахової передвищої освіти наведений у Законі України «Про фахову передвищу освіту (ст.7) та стандарт фахової передвищої освіти відповідної спеціальності та конкретизують із урахуванням особливостей даної ОПП

Загальні компетентності

Вказують компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти із врахуванням особливостей даної ОПП

Спеціальні компетентності

Вказують компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти та компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти із врахуванням особливостей ОПП.

Перелік спеціальних компетентностей корелюється з описом 5 рівня Національної рамки кваліфікацій.

7. Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Вказують відповідно до компетентностей результати навчання, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності (за наявності, професійним стандартом) та результати навчання, визначені закладом фахової передвищої освіти

8. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постанови Кабінету Міністрів України №347 від 10.05.2018 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вказують специфічні характеристики кадрового забезпечення, залученого до реалізації ОПП

МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вказують специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення, необхідного для успішної реалізації ОПП, з урахуванням її мети та особливостей

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вказують специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення

9. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

НАЦІОНАЛЬНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ

Вказують укладені угоди
про академічну
мобільність

МІЖНАРОДНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ

Вказують укладені угоди
про міжнародну академічну
мобільність, про подвійне
дипломування, тривалі
міжнародні проекти, які
передбачають включене
навчання здобувачів освіти
тощо

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Умови та особливості
ОПП в контексті
навчання іноземних
громадян

2.1. Перелік освітніх компонентів ОПП

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Рекомендовано наводити у вигляді схеми.

Надається короткий опис логічної послідовності вивчення освітніх компонентів.

Код ОК	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові освітні компоненти ОПП			
Обов'язкові освітні компоненти, що формують загальні компетентності			
ОК1			
ОК2			
...			
Обов'язкові освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності			
...			
ОКп			
...	Практична підготовка		
...			
...	Атестація здобувачів фахової передвищої освіти		
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:			
Вибіркові освітні компоненти ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)			
Вибірковий блок 1 (за наявності)			
ВК 1.1			
ВК 1.2			
Вибірковий блок 2 (за наявності)			
ВК 2.1			
ВК 2.2			
...			
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			

3. **Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти**

Вказують форми атестації, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності, закладом фахової передвищої освіти (за наявності) та вимоги до них. Зазначають документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

4. **Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти**

Зазначають перелік процедур, визначених закладом фахової передвищої щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПШ відповідно до частини 2 статті 17 Закону України «Про фахову передвищу освіту»

5. **Вимоги професійних стандартів (за наявності)**

Вказують повну назву Професійного стандарту, його реквізити та посилання на документ. Визначають особливості ОПШ, пов'язані з наявністю Професійного стандарту (врахування під час розроблення та реалізації ОПШ норм Професійного стандарту).

Матриці відповідності в ОПП

Матриця відповідності компетентностей випускника компонентам ОПШ

Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам ОПШ

Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

6. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

	OK1	OK2	...	OKn	BK1	BK2	...	BKn
ЗК1								
ЗК2	*						▷	
ЗК3		*						
...								
СК1				*				*
СК2					*			
СК3						*		

OK1 – обов’язковий компонент ОПП (визначено у переліку освітніх компонентів розділу 2)

ЗК1 – загальна компетентність (визначена у розділі 6)

СК1 – спеціальна компетентність (визначена у розділі 6)

* позначка означає, що певна компетентність забезпечується певним освітнім компонентом.

7. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

	ОК1	ОК2	...	ОК _n	ВК1	ВК2	...	ВК _n
PH1	*							
PH2	*					*		
PH3		*			*			
...								
PH _n				*				*

PH1 – результат навчання (визначений у розділі 7)

* позначка означає, що певний результат навчання забезпечується певним освітнім компонентом

8. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Результати навчання	Компетентності							
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності			
	ЗК1	ЗК2	...	ЗК _n	СК1	СК2	...	СК _n
PH1	*							
PH2		*				*		
...								
PH _n				*				*

PH 1 – результат навчання
(визначений у розділі 7)

ЗК1 – загальна
компетентність
(визначена у розділі 6)

СК1 – спеціальна
компетентність
(визначена у розділі 6)

* позначка означає, що
певний результат
навчання забезпечується
певними
компетентностями.

